

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/3717 111 Fax: 01/3717 149

OIB: 19370100881

KLASA: 040-01/18-02/16

URBROJ: 517-10-20-2

Zagreb, 7. svibnja 2020.

GRAD POREČ – PARENZO

Gradsko vijeće

gosp. Adriano Jakus, predsjednik

Gradonačelnik

gosp. Loris Peršurić

Predmet: Zahtjev za nadzor zakonitosti Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području Grada Poreča-Parenzo
- *mišljenje, daje se*

Poštovani,

Tržišna inspekcija Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta (u daljnjem tekstu: Tržišna inspekcija) Ministarstvu zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) dostavilo anonimnu predstavku skupine iznajmljivača u kojoj se ukazuje na moguće nepravilnosti od strane pružatelja javne usluge komunalnog otpada Usluga Poreč d.o.o., Mlinska 1, Poreč. U predstavi se u bitnom navodi kako pružatelj usluge obračunava cijenu obvezne minimalne usluge (paušal) prema broju ležajeva u svakom apartmanu te samostalno određuje veličinu spremnika koju su korisnici usluge dužni koristiti.

Također, Tržišna inspekcija je Ministarstvu dostavila predstavku gđe Bosiljke Marić, u kojoj ukazuje na nezakonitosti Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada na području Grada Poreča-Parenzo, koju je donijelo Gradsko vijeće Grada Poreča-Parenzo na sjednici održanoj 31. siječnja 2018. (Službeni glasnik Grada Poreča-Parenzo, broj 2/18, u daljnjem tekstu: Odluka). U predmetnoj predstavi se navodi da je Odluka protuzakonita jer se naplaćuje usluga odvoza komunalnog otpada za nekretninu koja se koristi jedan mjesec godišnje, te kako joj je obujam zaduženog spremnika od 120 litara prevelik te smatra da bi joj spremnik od 60 litara bio prikladniji.

Temeljem navoda iz navedenih predstavki, Ministarstvo je izvršilo uvid u odredbe citirane Odluke.

O načinu obavljanja javne usluge predstavnička tijela jedinica lokalnih samouprava dužna su donijeti odluku sukladno Zakonu i Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (Narodne novine, broj 50/17; u daljnjem tekstu: Uredba).

Odredbom članka 6. Zakona, o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine, br. 94/13,73/17,14/19 i 98/19, u daljnjem tekstu: Zakon) načelo „onečišćivač plaća“ propisano je

na način da proizvođač otpada, prethodni posjednik i posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad. Iz navedenog proizlazi da je korisnik javne usluge (vlasnik nekretnine na području pružanja javne usluge) dužan snositi trošak gospodarenja komunalnim otpadom.

Nadalje, odredbom članka 30. stavka 1. Zakona je propisana javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada kao usluga prikupljanja tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.

Člankom 33. stavkom 1. Zakona propisuje se obveza davatelju usluge kako je dužan obračunati cijenu javne usluge na način kojim se osigurava primjena načela »onečišćivač plaća«, ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja javne usluge. Dok je stavkom 4. istoga članka propisano da je davatelj usluge dužan u cijenu usluge uključiti troškove nabave i održavanja opreme za prikupljanje otpada, troškove prijevoza otpada, troškove obrade otpada i druge troškove propisane Uredbom.

Cijena iz članka 33. stavka 1. Zakona, kao dio cijene iz članka 30. stavka 1. Zakona je sukladno ovlaštenju iz članka 33. stavka 20. Zakona propisana člankom 20. stavkom 2. Uredbe u kojem stavku se navodi da strukturu cijene javne usluge čine cijena obvezne minimalne javne usluge kao fiksni dio cijene (OMJU), cijena javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada kao varijabilni dio cijene, te ugovorna kazna ukoliko se korisnik ponaša protivno propisanim uvjetima. Osim troškova iz članka 33. stavaka 1. i 4. Zakona u cijenu su uključeni i troškovi iz članka 18. Uredbe.

Nadalje, odredbom članka 3. stavka 1. točka 15. Uredbe obvezna minimalna javna usluga propisana je kao dio javne usluge koju je potrebno osigurati kako bi sustav sakupljanja komunalnog otpada mogao ispuniti svoju svrhu poštujući pritom obvezu o osiguranju primjene načela »onečišćivač plaća«, ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja javne usluge.

Odredbama članka 30. stavka 7. Zakona propisano je da odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne i regionalne samouprave sadrži pored taksativno navedenih i odredbe propisane Uredbom. Člankom 4. stavka 1. točke 7. Uredbe propisano je da Odluka mora sadržavati odredbe o cijeni obvezne minimalne javne usluge.

Razgraničenje ovlasti određivanja cijene, kako OMJU tako i cijene razmjerne količini predanog otpada jasno je naznačena i u članku 33. stavku 5. Zakona u kojem je propisano kako davatelj usluge cjenikom određuje visinu jedinične cijene za masu predanog otpada ili volumen spremnika otpada.

Obračun cijene obvezne minimalne javne usluge na temelju kriterija broja ukućana i/ili kreveta te volumena zaduženog spremnika u suprotnosti je s odredbom članka 30. Zakona, ali i članka 33. stavaka 1. i 2. Zakona.

Stoga, suprotno propisanim u odredbi članaka 23. stavaka 1. Odluke da davatelj usluge cjenikom, koji mora biti javno obavljen, određuje visinu cijene obvezne minimalne javne usluge i visinu cijene javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada te odredbi članka 25. stavka 2. Odluke da cijenu minimalne javne usluge davatelj usluge određuje cjenikom, zaključuje se kako je način određivanja cijene obvezne minimalne javne usluge u nadležnosti predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Dakle, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave Odlukom treba odrediti ili učiniti odredivom cijenu OMJU na način da ista ostvaruje primjenu načela „onečišćivač plaća“, ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja javne usluge. Istovremeno treba omogućiti da davatelj usluge u cijenu usluge uključi troškove iz članka 33. stavka 4. Zakona, a što se nikako ne ostvaruje određivanjem veće obveze korisnicima s većim brojem članova kućanstva, većom površinom ili brojem kreveta, većim volumenom zaduženog spremnika i sl., jer je obračun

cijene obvezne minimalne javne usluge na temelju navedenih kriterija u suprotnosti s odredbom članka 30. Zakona, ali i članka 33. stavaka 1. i 2. Zakona. Međutim, za očekivati je da će korisnik usluge u čijoj nekretnini se nalazi veći broj fizičkih osoba proizvoditi i predavati veće količine komunalnog otpada, trošak zbrinjavanja kojeg će u konačnici i platiti razmjerno predanoj količini otpada, dok su cijenu obvezne minimalne javne naknade (fiksni dio) korisnici (vlasnici nekretnina ili posebnog dijela nekretnine) nekog područja pružanja javne usluge dužni snositi jednako.

S tim u svezi upućujemo i na članak 33. stavak 11. Zakona kojim je propisano da usklađenost cjenika s odredbama ovoga Zakona, Uredbe i Odluke iz članak 30. stavka 7. Zakona nadzire tržišna inspekcija, a obzirom da je člankom 33. stavkom 10. Zakona propisano kako se predmetnu javnu uslugu prikupljanja otpada primjenjuju odredbe o javnim uslugama iz zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.

Međutim, naglašavamo kako je smisao obvezne minimalne javne usluge kao dijela cijene javne usluge je osigurati ispunjenje svrhe sakupljanja komunalnog otpada, odnosno da se pored mogućnosti korištenja javne usluge, potakne proizvođača i posjednika otpada na odvojenu predaju otpada potakne recikliranje te smanji količina otpada koji se zbrinjava odlaganjem, odnosno miješanog komunalnog otpada. Plaćanjem obvezne minimalne javne usluge od strane svakog vlasnika nekretnine odnosno korisnika nekretnine kao korisnika javne usluge na nekom području neovisno o broju ukućana ili kreveta ili volumena zaduženog spremnika, omogućuje se ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvaliteta pružanja javne usluge te se omogućuje primjena načela onečišćivač plaća koje se u potpunosti ostvaruje plaćanjem varijabilnog dijela cijene javne usluge za predanu količinu miješanog komunalnog otpada.

Nadalje naglašavamo kako je odredbom članka 12. Uredbe propisano da nekretnina koja se trajno ne koristi je nekretnina za koju je utvrđeno da se ne koristi na temelju očitovanja vlasnika nekretnine i kad je potrebno na temelju podataka očitavanja mjernih uređaja za potrošnju električne energije, ili plina ili pitke vode ili na drugi način. Slijedom čega, za razliku od nekretnine koja se trajno ne koristi, čiji vlasnik nije dužan plaćati cijenu javne usluge, vlasnik nekretnine koja se koristi povremeno dužan je plaćati cijenu OMJU (fiksni dio) koja jamči dostupnost javne usluge u svakom trenutku, dok u vrijeme kada koriste nekretninu, pored cijene OMJU plaćaju i cijenu obračunatu prema količini predanog miješanog komunalnog otpada (varijabilni dio).

Člankom 30. stavkom 7. točkom 2. Zakona propisano je da Odluka sadrži standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada. Odredbom članka 4. stavka 6. Uredbe propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da Odlukom propiše standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada na način da spremnik bude primjeren potrebi pojedinog korisnika. Nadalje, člankom 14. Uredbe propisan je obvezni sadržaj Izjave o načinu korištenja javne usluge, obrasca u kojem u prvom stupcu davatelj usluge predlaže potrebne podatke korisniku, dok je u drugom stupcu korisnik dužan očitovati se te isti dostaviti davatelju usluge. Sukladno članku 15. Uredbe, dostavom Izjave od strane korisnika ugovor o korištenju javne usluge smatra se sklopljen. Podatke iz izjave koje je naveo korisnik davatelj usluge dužan je primijeniti kada su u skladu sa Zakonom, Uredbom i Odlukom. Samo iznimno kada se korisnik ne očituje o podacima i kada više korisnika zajednički koristi spremnik, a nije postignut dogovor o udjelima, davatelj usluge primjenjuje podatke iz izjave koje je sam naveo. Obveze korisnika također su propisane Zakonom i dodatno uređene Uredbom, međutim obveza korisnika da koristi baš određenu veličinu spremnika obzirom na površinu nekretnine ili broj članova kućanstva nije propisana ni Zakonom ni Uredbom, niti je Zakonom ili Uredbom propisana standardna veličina niti drugo bitno svojstvo spremnika. Iz navedenog proizlazi da jedinica lokalne samouprave Odlukom određuje standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika na svom području, međutim jedinice lokalne samouprave nisu

ovlaštene Odlukom propisati obvezu korisnika da koristi spremnik određene veličine i svojstva, obzirom na površinu ili broj članova kućanstva. Nastavno navedenom, osim odredbe članka 8. stavka 1. Odluke, ostali stavci citiranog članka Odluke nisu u skladu odredbama Zakona i Uredbe, obzirom da volumen spremnika mora odgovarati potrebama korisnika koji se iskazuju Izjavom korisnika, a ne kriterijima po broju članova kućanstva ni brojem ležajeva. Propisivanjem uvažavanja kriterija kojim davatelj usluge određuje realne potrebe korisnika usluga realno se onemogućuje korisnika da slobodno izabere jednu od standardnih veličina spremnika određenih Odlukom, a za koju smatra da je primjerena njegovim potrebama kako je propisano člankom 4. stavkom 6. Uredbe.

Sukladno Zakonu o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17) postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom ako je pojedinačnom odlukom javno pravnog tijela koja se temelji na općem aktu došlo do povrede njihova prava ili pravnog interesa. Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud može pokrenuti po službenoj dužnosti, na temelju obavijesti građana, pučkog pravobranitelja ili na zahtjev suda.

Na temelju svega navedenog, mišljenja smo kako davatelj usluge ne obračunava cijenu javne usluge sukladno člancima 33. stavaka 1. i 2. Zakona, a koje postupanje dolazi u doseg primjene članka 171. stavka 4. Zakona te da je Odluka protivna članku 4. Uredbe jer ne sadrži odredbe o cijeni obvezne minimalne javne usluge i korisniku usluge nije omogućeno da putem Izjave iz članka 14. Uredbe slobodno izabere jednu od standardnih veličina spremnika određenih Odlukom.

Obzirom na naprijed navedena utvrđenja, molimo Gradsko vijeće Grada Poreča da u roku od osam dana dostavi očitovanje na utvrđene nepravilnosti te nas obavijesti o mjerama koje se planiraju poduzeti radi otklanjanja nepravilnosti, a gradonačelnika Grada Poreča molimo dostavu očitovanja iz članka 33. stavka 7. Zakona te informaciju na koji način je izvršena provjera iz članka 19. stavka 3. Uredbe.

Na kraju, molimo za dostavu mišljenja savjetodavnog tijela na predmetnu Odluku, a sukladno obvezi iz članka 25. stavaka 1. i 2. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, br. 41/14, 110/15, 14/19).

S poštovanjem,

